

Sarajevo, 26 septembar 2018. godine

- SAOPŠTENJE ZA MEDIJE -

Preko 100 miliona KM za pravosuđe u koje građani nemaju povjerenje?

U Izvještaju Evropske komisije za Bosnu i Hercegovinu za 2018. godinu konstatuje se da je pravosudni sistem dostigao određeni nivo pripremljenosti za implementaciju pravne stečevine EU i evropskih standarda u ovoj oblasti, ali da se sveukupni proces reforme odvija sporim tempom. Može se nedvojbeno zaključiti da je napredak u reformi pravosuđa daleko od očekivanih rezultata predviđenih Strukturiranim dijalogom iniciranim 2011. godine. Poznato je da je Strukturirani dijalog između EU i BiH najavljen kao poseban mehanizam za usvajanje standarda i provođenje reformi kako bi se obezbijedila uspostava nezavisnog, efikasnog, profesionalnog i odgovornog pravosuđa.

Usljed ovako poraznog stanja u oblasti pravosuđa, pokušali smo ustanoviti koliko je međunarodnih finansijskih sredstava donatora uloženo u oblast pravosuđa u periodu od 2010. godine do danas. Većina kontaktiranih organizacija i ambasada su pozitivno odgovorile na naš upit i dostavile tražene podatke. Ostala je nepoznanica zašto neke od ambasada poput Velike Britanije, Njemačke ili Norveške, koje slove kao veoma transparentne i otvorene za saradnju, nisu bile voljne podijeliti ove informacije sa civilnim društvom, baš kao ni neke međunarodne organizacije poput OSCE Misije u BiH, UNDP-a ili Ureda visokog predstavnika.

Ne želeći ulaziti detaljnije u razloge za njihovu nekooperativnost, uprkos činjenici da isti zdušno i konstantno zagovaraju demokratske vrijednosti u BiH, želimo se zahvaliti ostalim organizacijama koje su dostavile zvanične podatke o njihovim finansijskim kontribucijama. Shodno dostavljenim podacima, međunarodna zajednica investirala je u projekte vezane za oblast pravosuđa u BiH iznos koji prelazi 90 miliona KM. Ako se ovim podacima dodaju i informacije koje se mogu pronaći na stranici donormapping.ba, uviđamo da je u reformu pravosuđa u periodu od 2010. godine do danas investirano preko 100 miliona KM.

Prema strukturi i nazivima projekata najveći dio ovih sredstava trebao je biti usmjeren na jačanje i razvoj individualnih kapaciteta sudija i tužilaca te poboljšanje njihove efikasnosti i odgovornosti. Shodno tome, proizilazi da je za usavršavanje i edukaciju 1.394 sudije i tužioca, koliko ih trenutno ima u cijeloj BiH (2017.), uloženo više od 100 miliona KM, odnosno preko 70.000 KM po svakom sudiji ili tužiocu, odnosno njihovom timu. U kojoj mjeri su ova sredstva

svrsishodno utrošena i koliko su agencije za implementaciju projekata uspjele u svojim namjerama veoma je diskutabilno ali je nesporno da su rezultati ovih nastojanja više nego skromni ako sagledamo procjene i evaluacije o dosegima reforme pravosuđa u BiH.

Vjerovatno najveći učinak međunarodne finansijske pomoći, koja nije uključena u gore navedeni iznos, načinjen je u fizičkoj obnovi infrastrukture i modernizaciji opreme pravosudnih institucija, za šta je samo EU uložila preko 40 miliona KM u proteklom periodu. U pozitivne primjere, uprkos velikodušnoj donatorskoj podršci, svakako ne treba navoditi beskonačnu sagu oko izgradnje državnog zatvora u koju je do sada uloženo preko 80 miliona KM međunarodnih sredstava.

Prema svim istraživanjima javnog mnijenja, povjerenje građana u pravosuđe je na veoma niskom nivou i najveća zabrinutost iskazuje se u odnosu na nedostatak napretka u ovoj oblasti ali i uticaju politike na pravosuđe. U javnom diskursu često smo svjedoci neprimjerenih načina komuniciranja između nosilaca funkcija unutar pravosudnog sistema ali i latentnih trvenja na liniji pravosudne institucije i agencije za provođenje zakona.

Građani, odnosno poreski obveznici koji na godišnjem nivou izdvajaju 234,1 milion KM za troškove sudova i tužilaštava u BiH (konsolidovani budžet pravosuđa za 2017. godinu), sa pravom se pitaju kada konačno mogu očekivati nezavisno, efikasno i odgovorno pravosuđe toliko ključno za svako funkcionalno demokratsko društvo. Vjerovatno slično pitanje o efikasnosti i opravdanosti ulaganja u ovakve vrste projekata postavljaju i građani mnogih zemalja čija su poreska sredstva uložena u dosadašnju reformu pravosuđa u BiH.

Dr. Denis Hadžović
Direktor

